

Друштво за осигурување
ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

**ПОСЕБНИ УСЛОВИ
ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ШТЕТИ НАСТАНАТИ НА ПОЧВА
ПОРАДИ ИСТЕКУВАЊЕ НА АГРЕСИВНИ ТЕЧНОСТИ (ЛЕКАЖА)**

Април 2019 година

I. **ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ**

Во овие Услови цитираните поими ги имаат следните значења:

"осигурувач"	друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД - Скопје;
"договорувач на осигурување"	правно лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување;
"осигуреник"	правно лице кое поседува или користи складишта-цистерни за чување на агресивни течности потребни за процесот на производство во рамките на регистрираната дејност;
"премија"	цена на чинење на осигурувањето по договорот за осигурување;
"сума на осигурување"	паричен износ на кој се склучува договорот за осигурување и кој претставува максимална можна обврска за осигурувачот во случај на настапување на осигуран случај;
"листа на покритие"	потврда која привремено ја заменува полисата;
"полиса"	документ на договорот за осигурување;
"истечување лекажа"	под истекување (лекажа) во смисла на овие Услови, се смета истечување на агресивни течности од неподвижни складишта-цистерни, ако течноста истече поради ненадејно прскање на цистерната или неочекувано расипување на вградените уреди за испуштање и преточување на течности;
"агресивни течности"	под агресивни течности во смисла на овие Услови се подразбираат сите течности чие истекување може да предизвика штета од поголеми размери на почвата каде е истечена агресивната течност (загадување на почва);
"почва"	почва во смисла на овие услови се подразбира земјоделско земјиште од било која категорија, во радиус од 500 метри од местото на ускладишување на агресивната течност;
"трето лице-корисник на осигурувањето"	трето лице во смисла на овие услови е секое физичко или правно лице кое не е осигуреник или договарач на осигурување согласно овие услови и кое трпи штета заради истекување на агресивната течност и впивање на истата во почвата.

1. Склучување на договор за осигурување

Член 1

- 1) Договор за осигурување може да склучи правно лице кое има интерес да не настане осигурен случај, затоа што би претрпел некоја материјална загуба.
- 2) Договор за осигурување се склучува врз основа на усна или писмена понуда, а склучен е кога договорувачите ќе потпишат полиса за осигурување или листа на покритие.
- 3) Усната понуда направена до осигурувачот за склучување на договор за осигурување не ги обврзува ниту понудувачот ниту осигурувачот.
- 4) Писмената понуда направена на осигурувачот за склучување на договор за осигурување го обврзува понудувачот, ако тој не одредил покус рок, за време од осум дена од денот кога понудата пристигнала кај осигурувачот.
- 5) Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата која не отстапува од условите под кои тој го врши предложеното осигурување, ќе се смета дека тој ја прифатил понудата и дека договорот е склучен. Во тој случај договорот се смета склучен кога понудата пристигнала кај осигурувачот.
- 6) Ако осигурувачот по однос на примената понуда побара било каква дополна или измена, како ден на приемот на понудата ќе се смета денот кога осигурувачот ја примил бараната дополна или измена, односно кога ќе биде известен за прифаќање на неговите услови.

7) Одредбите од ставот 2 на овој член се применуваат и кога се врши измена на постојниот договор за осигурување.

2. Полиса и листа на покритието

Член 2

- 1) Во полисата за осигурување мораат да биде наведени: договорните страни, осигурениот интерес, ризикот опфатен со осигурувањето, траењето на осигурувањето и периодот на покритие, сумата на осигурување, висина на премијата, дата на издавањето на полисата и потписи и печати на договорните страни.
- 2) Полисата за осигурување може да биде привремено заменета со листа на покритието, во која се внесуваат суштествените состојки на договорот. Листата на покритие има важност 15 дена од денот на издавањето.
- 3) Осигурувачот е должен да го предупреди договорувачот на осигурувањето дека Општите услови за осигурување на имот и Посебните услови за осигурување од штети настанати на почва поради истекување на агресивни течности, се составен дел на договорот и да му го предаде нивниот текст, доколку тие услови не се отпечатени на самата полиса.
- 4) Извршувањето на обврските од претходниот став мора да биде констатирано на полисата.
- 5) Во случај на несогласување на некоја одредба од Општите и Посебните услови и некоја одредба од полисата ќе се применува одредбата од полисата, а во случај на несогласување на некоја отпечатена одредба во полисата и некоја нејзина ракописна одредба ќе се применува оваа последнава.

3. Сума на осигурување

Член 3

- 1) Договор за осигурување се склучува на сума на осигурување.
- 2) Основа за утврдување на сумата на осигурување согласно овие услови претставува штета која може да настане со истекување на агресивна течност и вливување на истата во почва поради што почвата не може да се користи за земјоделска дејност подолг временски период. Висината на сумата на осигурување зависи од категоријата на почвата (земјоделското земјиште) како и од културите кои се засадени или предходно биле засадени на истата.
- 3) Сумата на осигурување се утврдува во Тарифата на премии за осигурување од штети настанати на почва поради истекување на агресивни течности и е базирана на принцип на фиксни износи дефинирани скалесто по тарифни групи а во зависност од категоријата на земјоделското земјиште и земјоделската култура која е засадена на тоа земјиште.

II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

---

1. Предмет на осигурување

Член 4

1) Предмет на осигурување согласно овие Услови е осигурување од штети настанати на почва поради истекување на агресивни течности и вливување на истите во почвата, поради што почвата не може во иднина да се користи за земјоделска дејност подолг временски период (најмалку 5 години од денот на настанување на еколошкото загадување).

2) Под истекување (лекажа) во смисла на овие Услови, се смета истекување на агресивни течности од неподвижни цистерни (складишта), ако течноста истече поради ненадејно прскање на цистерната или неочекувано расипување на вградените уреди за испуштање и преточување на течности.

3) Нема да се надомести штета ако агресивната течност истече до колку прскањето на цистерната (неподвижен склад) или расипувањето на уредите настанало поради

дотраеност, лошо одржување на складиштето-цистерната, односно уредите или лошо зачепување, односно лоши зачепки.

2. Важност на договорот

Член 5

1. Договорот за осигурување може да се склучи со одреден рок на траење и со неодреден рок на траење, кој се продолжува од година во година.
2. Осигурителното покритие, согласно овие услови важи само на територијата на Р. Северна Македонија.

3. Осигуран случај

Член 6

- 1) Настанот кој е предмет на осигурување и заради чиво евентуално настанување осигуреникот има интерес да склучи договор за осигурување (осигурен случај) мора да биде иден, неизвесен и независен од волјата на осигуреникот или третото лице.
- 2) Се смета дека настанал осигурен случај во оној момент кога оштетениот (третото лице) започнал да трпи штета настаната со истекување на агресивната течност од неподвижно складиште и излевање на истата на почвата што доведува до загадување на почвата поради кое загадување истата не може подолг временски период (најмалку 5 години) да се користи за земјоделе.
- 3) Договорот за осигурување е ништовен, ако во моментот на неговото склучување веќе настанал осигурениот случај, или тој бил во настапување, или било извесно дека ќе настапи или ако веќе тогаш престанала можноста тој да настане.

4. Правна ситуација по настанување на осигурениот случај

Член 7

1) Ако во текот на еден ист период на осигурување настанат повеќе осигурени случаи еден по друг, надоместот од осигурувањето за секој од нив се одредува и исплаќа во целост, со тоа што збирот на сите надоместоци за сите осигурани случаи настанати во периодот на траење на осигурувањето не можат да ја надминат сумата на осигурување утврдена во договорот за осигурување (годишен агрегат).

5. Начин на известување

Член 8

- 1) Сите известувања и пријави што осигуреникот е должен да ги направи во смисла на одредбите од овие и Општите услови на осигурување имот, задолжително треба писмено да се потврдат ако се направени усно, преку телефон, факс, меил или на било кој друг начин.
- 2) Како ден на приемот на известувањето, односно пријавата ќе се смета денот кога е примено известувањето односно пријавата. Ако известувањето односно пријавата се испраќа препорачано, како ден на приемот се смета денот на предавањето во пошта.

6. Промена на адреса или назив на договарачот/осигуреникот

Член 9

1) Осигуреникот е должен за промената на името или адресата, односно промената на називот на фирмата и седиштето да го извести и осигурувачот во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената.

- 2) Ако осигуреникот не го извести осигурувачот за промените од претходниот став, за важноста на известувањето доволно е осигурувачот да му испрати на осигуреникот препорачано писмо според последните податоци за адресата на седиштето, односно називот - фирмата со кои располага од последното известување на осигуреникот.
- 3) Известувањето станува полноважно од денот од кога би било полноважно доколку не дошло до промена од ставот 1 на овој член.

7. Измени на Условите за осигурување и тарифи на премии

Член 10

- 1) Ако осигурувачот ги измени Условите за осигурување или Тарифата на премии должен е за тоа писмено, да го извести осигуреникот најдоцна шеесет дена од денот на донесување на измените.
- 2) Договорувачот на осигурувањето има право да го откаже договорот за осигурување во рок од шеесет дена од денот на приемот на известувањето. Во тој случај договорот за осигурување престанува да важи со истекот на тековната година на осигурувањето.
- 3) Ако договорувачот на осигурувањето не го откаже договорот за осигурување во рокот од став 2 од овој член, договорот за осигурување во почетокот на наредниот период на осигурувањето се менува во сообразност со извршените измени во Условите за осигурување, односно Тарифата на премии.

8. Надлежност во случај на спор

Член 11

- 1) Во случај на спор помеѓу договорувачот на осигурувањето - осигуреникот и осигурувачот надлежен е Основен Суд Скопје 2 Скопје.

III. ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ И ПОСЛЕДИЦИ ОД НИВНОТО НЕИЗВРШУВАЊЕ

---

1. Пријавување на околности значајни за оцена на ризикот

Член 12

- 1) Пред склучување на договорот за осигурување, осигуреникот е должен да ги пријави на осигурувачот, сите околности значајни за оцена на ризикот, а кои му се познати или не можеле да му останат непознати.
- 2) Ако осигуреникот намерно поднел неточна пријава или намерно премолчел некоја околност значајна за оцена на ризикот, заради што, доколку би ја знаел таа околност осигурувачот не би склучил договор, осигурувачот може да бара поништување на договорот. Во случај на поништување на договорот од причините наведени во овој став осигурувачот ги задржува наплатените премии и има право да бара исплата на премијата за временскиот период на осигурување, во кој го побарал поништувањето на договорот. Правото на осигурувачот да бара поништување на договорот за осигурување престанува ако тој во рок од три месеци од денот на сознавањето за неточноста на пријавата или за премолчувањето, не му изјави на договорувачот на осигурувањето дека нема намера да го користи тоа право.
- 3) Ако осигуреникот направил неточна пријава или пропуштил да даде известување за кое е должен, а тоа не го направил намерно, осигурувачот може, по свој избор, во рок од еден месец од дознавањето на неточноста или нецелосноста на пријавата да изјави дека го раскинува договорот или да предложи зголемување на премијата сразмерно на поголем ризик. Договорот во тој случај престанува по истек на четиринаесет дена од кога осигурувачот својата изјава ја соопштил на осигуреникот, а во случај на предлог од осигурувачот премијата да се зголеми, раскинувањето настапува по самиот Закон ако договорувачот на

осигурувањето не го прифати предлогот во рок од четринаесет дена откако го примил. Во случај на раскинување на договорот осигурувачот е должен во рок од 60 дена да го врати делот од премијата што отпаѓа на времето до крајот на временскиот период на осигурувањето. Ако осигурениот случај настане пред да се утврди неточноста или нецелосноста на пријавата или по тоа, но пред раскинувањето на договорот односно пред постигнување на спогодба за зголемување на премијата, надоместокот се намалува во сразмер помеѓу стапката на платените премии и стапката на премиите што би требало да се платат според вистинскиот ризик.

- 4) Одредбите од претходните ставови за последиците поради неточна пријава или премолчување на околностите значајни за оцена на ризикот се применуваат и во случаите на осигурување склучени од име и за сметка на други, или во корист на трети за туѓа сметка, или за сметка на оној на кого се однесува ако тие лица знаеле за неточноста на пријавата или премолчувањето на околностите значајни за оцена на ризикот.
- 5) Осигурувачот на кого во моментот на склучување на договорот му биле познати или не можеле да му останат непознати околностите што се значајни за оцена на ризикот, а кои осигуреникот неточно ги пријавил или премолчел не може да се повикува на неточноста на пријавата или премолчувањето. Истото важи и во случај кога осигурувачот дознал за тие околности за време на траење на осигурувањето а не ги користел законските овластувања.

2. Плаќање на премијата

Член 13

- 1) Договорувачот на осигурувањето е должен да ја плати премијата за осигурување, а осигурувачот е должен да ја прими уплатата на премијата од секое лице кое има правен интерес за таа да биде платена.
- 2) Премијата се плаќа при склучување на договорот по правило еднаш, а може да се плаќа и во договорени рокови.
- 3) На износот на премијата што се плаќа во договорени рокови може да се пресмета и наплати договорената камата.
- 4) Ако договорувачот на осигурувањето не ја плати премијата во договорениот рок, осигурувачот може, покрај главницата, може да му пресмета и наплати и затезна камата.
- 5) Место на плаќање на премијата е местото во кое осигуреникот има свое седиште односно живеалиште или престојувалиште, ако со договорот не е одредено некое друго место.
- 6) Ако премијата се плаќа со посредство на банка кај која се води сметката на осигурувачот, ќе се смета дека премијата е платена кога до банката кај која се води сметката, пристигне парична дознака во корист на осигурувачот или налог (вирман) од банката на договорувачот да и го одобри на сметката на осигурувачот износот означен во налогот.

3. Известување на осигурувачот за промена на ризиците

Член 14

- 1) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за секоја промена на околностите која може да биде од значење за оцена на ризикот. Тој е должен без одлагање да го извести осигурувачот за зголемување на ризикот ако ризикот е зголемен од некоја негова постапка, а ако зголемувањето на ризикот настанало без негово учество, тој е должен да го извести во рок од 14 дена од кога за тоа дознал.

4. Обврска на осигуреникот кога ќе настане осигуран случај

Член 15

- 1) Кога ќе настане осигурен случај врз основа на кој се бара надомест од осигурувањето, осигуреникот е должен да постапи на овој начин:

- (1) Веднаш да превземе се што е во негова можност за да ги ограничи неговите штетни последици и при тоа да се придржува кон упатствата што му ги дал осигурувачот или неговиот претставник;
  - (2) Да го извести осигурувачот за настапување на осигурениот случај најдоцна во рок од 3 дена откако тоа го дознал;
- 2) Осигуреникот е должен, на осигурувачот да му ги даде сите податоци и други докази потребни за утврдување на причината, обемот и висината на штетата. Осигурувачот исто така може да бара осигуреникот и/или оштетениот да достават и други докази, ако тоа е неопходно за мериторно решавање на барањето за надомест на штета.
- 3) Ако осигуреникот не ја изврши својата обврска за известување на осигурувачот од став 1), точка (2) од овој член, должен е да ја надомести на осигурувачот штетата која тој би ја трпел поради пропуштање.

IV. ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

---

1 Висина на надоместокот

Член 16

1) Доколку настапи осигуран случај, осигурувачот е во обврска на оштетениот да исплати надоместок на штета во висина утврдена со записникот за процена, но најмногу до сумата на осигурување.

2) Надоместокот од став 1 на овој член опфаќа штети настанати на земјоделските култури засадени на почвата (стварна штета) како и штета која сопственикот или корисникот на почвата ќе ја трпи во иднина поради загадување од истечена агресивната течност и тоа за период од 3 (три) години (идна штета) од годината во која е пријавен осигурен случај.

3) Доколку во моментот на настанување на осигуран случај на почвата немало засадено никаква земјоделска култура, надоместокот ја опфаќа само идната штета.

4) Основица за утврдување на висината на идна штета претставува приносот кој би се остварил од земјоделската култура која била засеана во моментот на настанување на штетата. Висината на приносот се определува врз база на просечниот принос остварен на тоа земјиште во предходни три години, за што доказ претставува потврда за платен данок на приход која ја издава подрачната управа за јавни приходи.

2 Договорено самоучество (франшиза)

Член 17

1) Ако е договорено осигуреникот сам да сноси еден дел од штетата (договорено самоучество-франшиза), ако настапи осигурен случај, надоместот ќе се утврди така што на осигуреникот му отпаѓа дел од штетата на висина на договореното самоучество.

3. Процена на висина на штета

Член 18

1) Кога ќе ја прими пријавата за настанат осигуран случај, осигурувачот е должен веднаш, а најдоцна во рок од 3 дена, да пристапи кон утврдување и процена на штетата. Штетата ја утврдуваат заедно осигуреникот и осигурувачот, односно, нивните овластени претставници. Процена на висината на штета ја врши стручно лице (проценител) на осигурувачот.

2) Во случај осигуреникот и осигурувачот да не се согласат при утврдување и процена на штетата, секој од договорните странки може да побара штетата да ја утврдат стручњаци (вештаци).

4. Исплата на надоместокот од осигурување

Член 19

1) Кога ќе се случи осигурен случај, осигурувачот е должен да го исплати надоместот во рок од 14 дена, сметајќи од денот кога е комплетирана документацијата потребна за мериторно решавање на барањето за надомест на штета.

V. ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

---

1. Почеток на дејство на осигурувањето

Член 20

1) Доколку на поинаков начин не е договорено, договорот за осигурување произведува свое дејство по истекот на дваесетичетвртиот час, од денот кој во полисата е назначен како ден на почетокот на траењето на осигурувањето, па се до завршувањето на последниот ден од рокот за кој осигурувањето е договорено.

2) Ако осигурувањето е склучено со одреден рок на траење, договорот на осигурување не може еднострано да биде раскинат пред истекот на рокот, освен во случаи предвидени со закон.

3) Ако рокот на траење на осигурувањето не е одреден со договор, секоја странка може да го раскине договорот со денот на втасаноста на премијата, известувајќи ја по писмен пат другата странка најдоцна три месеци пред втасаноста на премијата.

Во тој случај договорот за осигурување престанува со истекот на 24 часа на последниот ден од тековната година на осигурувањето.

3) Ако осигурувањето е склучено во рок подолг од пет години, секоја странка може, по истекот на овој рок, со отказан рок од шест месеци, писмено да и изјави на другата странка дека го раскинува договорот.

4) Со договорот не може да се исклучи правото на секоја страна да го раскине договорот како е напред изнесено.

5) Ако договорувачот на осигурувањето го раскине договорот склучен на рок подолг од 5 години, должен е да ја плати разликата на премијата со одобрен попуст за времетраењето на осигурувањето.

VI. ШТЕТА И ОСИГУРЕНИ РИЗИЦИ

---

1. Штети покриени со осигурувањето

Член 21

1) Осигурувачот е должен да надомести штети настанати на почва како резултат на истекување на агресивна течност и вливување на истата во почва, што резултира со загадување на почва поради што истата не може да се користи за земјоделие.

2. Штети што не се покриени со осигурувањето

Член 22

Осигурувачот не е во обврска да исплати надомест на штета, ако таа е предизвикана од:

1) истекување настанато како резултат на воени операции или бунтови, терористички акти, освен ако е договорено поинаку.

2) Осигурувачот не е во обврска да исплати надомест на штета, ако таа е предизвикана намерно или со измама на договорувачот на осигурувањето, осигуреникот или корисникот на осигурувањето.

ЗАСТАРУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА**Член 23**

Побарувањата на осигуреникот или на корисникот на осигурувањето, односно на трето лице од договорот за осигурување, застаруваат согласно одредбите од Законот за облигациони односи.

**VII. ПРЕМИНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕНИКОВОТО ПРАВО СПРЕМА ОДГОВОРНОТО ЛИЦЕ ВРЗ
ОСИГУРУВАЧОТ (СУБРОГАЦИЈА)**

Член 24

1) Со исплатата на надоместокот на штета, осигурувачот се стекнува со право на регрес во однос на лице кое е одговорно за настанување на штета, доколку штетата е настаната од осигурувањето преминуваат врз осигурувачот по самиот закон, до висината на исплатениот надомест, сите права на осигуреникот спрема лицето кое по било која основа е одговорно за штетата.

2) Ако по вина на осигуреникот е оневозможен овој премин на правото врз осигурувачот во целост или делумно, осигурувачот се ослободува во соодветна мерка од своите обврски спрема осигуреникот.

3) Преминувањето на правата од осигуреникот врз осигурувачот не може да биде на штета на осигуреникот, па ако тој надомест, што осигуреникот го добил од осигурувачот, од било која причина е помал од штетата што ја претрпел, осигуреникот има право од средствата на одговорното лице да му се исплати остатокот на надоместот пред исплатата на побарувањата од осигурувачот по основа на правата што преминале врз него.

Овие Услови се донесени врз основа на Овластување на Одборот на директори на Друштво за осигурување ХАЛК ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје дадено на својата редовна седница на 18.03.2019 година со Одлука бр.0203-04/03 и ќе се применуваат од 01.04.2019